

Jaarverslag van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde over het jaar 2016

Inleiding

De KNVWS verenigde in 2016 55 lid-organisaties, 43 verenigingen en 12 stichtingen.

Ereleden en lid-organisaties per 31 december

8 Ereleden: A.H. van der Brugge (tevens erebestuurslid), G. Comello, M. Drummen, C. de Jager, P. Louwman, J. Meeus, H. Olthof, H. van Woerden (tevens erevoorzitter).

32 Regionale organisaties: Alkmaar, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn-Deventer-Zutphen, Arnhem, Breda, Delft, Den Bosch, Den Haag, Den Helder, Eemsmond, Eindhoven, Friesland, Gelderse Vallei, 't Gooi, Groningen, Leiden, Midden-Limburg, Nijmegen, Noord-Drenthe, Rotterdam, Spijkenisse, Tilburg, Twente, Utrecht, Venlo, Oostelijk West-Friesland, Zaanstreek, Zuid-Drenthe, Zuid-Holland-Zuid, Zuid-Limburg, Zwolle

11 Publiekssterrenwachten: Bussloo, Copernicus (Overveen), Halley (Heesch), Hellendoorn, De Jager (Texel), Limburg (Heerlen), Phoenix (Lochem), Rijswijk, Saturnus (Heerhugowaard), Sonnenborgh (Utrecht), Tivoli (Oudenbosch)

12 Gespecialiseerde organisaties: Astrofotografie, CAMRAS (Dwingeloo), Jongerenwerkgroep, Kleine Planeten en NEO's, Kometen, Leidse Sterrewacht, Maan en Planeten, Meteoren, Sterbedekkingen, Veranderlijke Sterren, Weerkunde VWK, Zon.

De Stichting Sterrenwacht Saturnus en de Stichting Sterrenwacht Rijswijk, Zuid-Holland werden lid.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was in 2016: N.J.J. de Kort (voorzitter), J.A. de Boer (secretaris), M.J.N. Jacobs (penningmeester), J. Kuiper (weerkunde), K.J.J. Mook, U.J. Poerink, H.G.J. Rutten, R.C. van het Schip (JWG).

Algemene ledenvergadering

De 6^e Algemene Ledenvergadering was op 7 mei te gast bij het KNMI in De Bilt. In een intermezzo na de pauze presenteerde Kuiper toonde de eerste Meteosat 1 beelden van de dag. Filmbeelden van CAMRAS over de restauratie van de Dwingeloo Radiotelescoop werden vertoond. De Kort gaf een presentatie over amateur radiosterrenkunde. De Dwingeloo Radiotelescoop kan daar nu voor worden gebruikt.

Landelijke bijeenkomsten

De Astrodag (111e landelijke bijeenkomst amateurs) werd op 5 november gehouden te Goirle.

Internationale bijeenkomsten

Op 16 en 17 april werd EUCARA-2016, de 2e Europese conferentie over amateur radioastronomie, gehouden te Dwingeloo en georganiseerd door CAMRAS. Het evenement markeerde de 60e verjaardag van de 25m radiotelescoop.

De International Meteor Conference werd dit jaar van 2-5 juni in Egmond gehouden (Zenit februari pg. 46).

40^e Landelijke Sterrenkijkdagen

Een vooruitblik verscheen in Zenit februari (pg. 36). De Landelijke Sterrenkijkdagen 11 t/m 13 maart 2016 waren de drukst bezochte in de toen 40-jarige historie ervan. Het aantal bezoekers was ruim meer dan 12.000 op 52 van de in totaal 69 locaties (geen respons van 17). De absolute topper qua bezoekers was Artis Amsterdam waar op zaterdag 1900 bezoekers kwamen en zich lange rijen wachtenden vormden. Een bericht dat op Facebook heeft rondgezoogen heeft zeker een grote invloed gehad. Ook Venlo, Groningen (Blaauw Sterrenwacht), Bovenkarspel (Volkssterrenwacht Orion), Middelburg (Philippus Landsbergen), en Bussloo melden zeer hoge bezoekersaantallen.

Van Woerdenprijs 2016

Dit jaar ontving het bestuur geen voordrachten van bij de KNVWS aangesloten jongeren die uitzonderlijk inzicht in een weer- of sterrenkundig onderwerp toonden als amateur, d.w.z. niet in het kader van een beroep.

Het bestuur overlegt met de naamgever van de prijs hoe kandidaten uit een ruimere groep jongeren in aanmerking kunnen komen voor de prijs. De regeling in het bestuursbesluit van 12 februari 2011 kan dan worden aangepast.

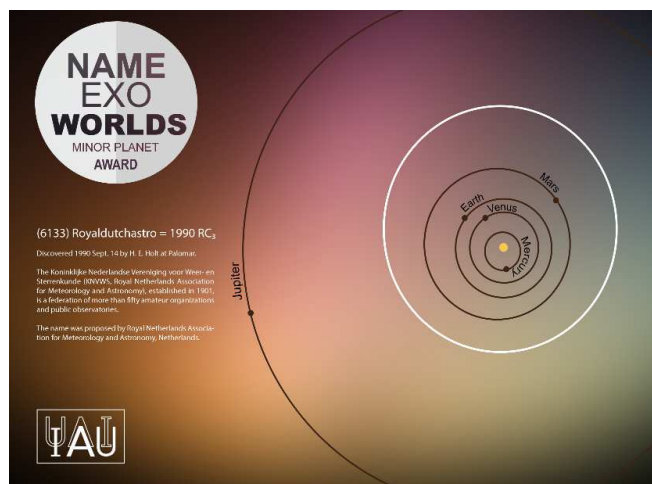
Van der Biltprijs 2016

De Dr. J. van der Biltprijs is toegekend aan Hans Prinse en Gerard van der Harst voor het completeren, behouden, conserveren, beschrijven, digitaliseren en ontsluiten van het historisch archief van de KNVWS en Stichting De Koepel (Zenit 2017 januari, 31). De prijs werd uitgereikt op 5 november op de Astrodag in Goirle.

NameExoWorlds Contest

Onder deze naam bood een wedstrijd van de International Astronomical Union voor het publiek de kans om te stemmen op namen voor exoplaneten en hun sterren. Voor de namen van 19 ExoWorlds -- 14 sterren en 31 exoplaneten -- zijn voorstellen gedaan door organisaties in de hele wereld. De KNVWS was een van de voorstellers van namen voor de ster 55 (of rho1) Cancri met vijf exoplaneten. De IAU accepteerde de uitslag van de stemming. Deze namen zijn nieuwe officiële aanduidingen van exoplaneten en sterren. Voor 55 Cancri won het KNVWS-voorstel.

Als prijs voor de winnende voorstellen mochten de indieners een naam geven aan planetoïden in ons Zonnestelsel. De KNVWS stelde "Royaldutchastro" voor, passend

binnen de beperkingen m.b.t. lengte en aard van zulke namen. In Minor Planet Circular 103029, 12 februari 2017 bleek de IAU die naam te hebben gegeven aan planetoïde (6133) 1990 RC3.

De ster 55 Cancri heet nu *Copernicus* die de Zon als middelpunt van ons planetenstelsel zag en daarmee het basismodel van planetenstelsels ontwierp.

De *planeten* van binnen naar buiten heten nu:

Janssen voor 55 Cancri e, veelal beschouwd als „mede uitvinder” van de telescoop;

Galileo voor 55 Cancri b, ontdekte door telescoopwaarnemingen van Jupiters manen het eerste object dat beslist niet om de Aarde draaide;

Brahe voor 55 Cancri c, de laatste grote astronoom zonder telescoop;

Harriot voor 55 Cancri f, maakte de eerste tekening van de maan met gebruik van een telescoop. (55 Cancri f ligt in de bewoonbare zone om de ster, groen hieronder);

Lipperhey voor 55 Cancri d, vond de telescoop uit.

Sterrengids

De Sterrengids 2016 is samengesteld door de redactie Eddy Echternach, Roy Keeris, Edwin Mathlener en Tom Peters, en auteurs Erwin van Ballegoij, Jean Meeus en anderen. De vormgeving is herzien door Skitter.nl. In de maandoverzichten is de maand aan de buitenzijde van de gids zichtbaar donker gemarkeerd. In een tabel op pg. 7 is te zien hoe maandkaarten bruikbaar zijn op andere tijden en in andere maanden.

Zenit

Vanaf het oktober nummer is het hoofdredacteurschap overgegaan van Vincent van de Vrede naar Servé Vaessen. Servé presenteert zich in dat nummer op pg. 3.

Verenigingsnieuws in de 43e jaargang 2016: Achterin elk nummer is de Agenda van de KNVWS afgedrukt met aankondigingen van de lid-organisaties. Verder in de maanden:

Januari, pg. 2, In Memoriam: Bert van Sprang. Pg. 23 Van der Biltprijs 2015 uitgereikt aan Jan Buisman. Pg. 40 Kandidaatstelling Dr. J. van der Biltprijs. **Februari**, pg. 6 KNVWS wint wedstrijd. Pg. 36 Landelijke Sterrenkijkdagen 2016. Pg. 46 Internationale Meteorenconferentie strijkt neer in Nederland. **Mei**, pg. 23, In Memoriam Jan Johann Teule. (ontvanger Dr. J. van der Biltprijs 2010). **September**, pg. 48, In Memoriam Eisse Pieter (Peter) Bus.

Internet

Naast de website www.sterrenkunde.nl/knvws (ook bereikbaar via www.knvws.nl) is de facebook pagina www.facebook.com/KNVWSWeerSterren geopend en wordt bericht via www.twitter.com/knvweesterren.

Geagendeerd voor de ALV op 27 mei 2017

J.A. de Boer, secretaris

6 mei 2017